

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: Blaha Lujza

Forrás:

Uilág

Bp.
(Hely)

1918. Jg
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Blaha Lujza

Idő

"1918"

Személy

Blaha Lujza

Már az abszolutizmus jeges korszakában dalolta Blaha Lujza a magyarok dalait! Minden jelzők között, mely művészete ragyogásában sugárzik, a legnépszerűbb azt mondta róla, hogy a nemzet pacsirtája volt!... Még dermedtek a mezők, fagy fekszik a határokon, a hó alatt: alszik, vagy már meg is halt a zsidbadt élet? De a pacsirta fölszáll a magasba és dalolja a maga szívet frissítő dalait! Hirdeti, hogy a jég és fagy alól kikél a kikelet!... Hol van a magyarok pacsirtája, hogy dalolná nekünk ma: Lesz még kikelet!...

Blaha Lujza a magyar dal hősi korszakában virágozott nagygyá. Hősi korszak, mert a magyar dal akkor ura lett a magyar színpadnak. És Blaha Lujza az egyszerű népdalnak azt a bővületét tudta magából öntudatosan kiteremteni, mely bővület öntudatlanul kiragadta és magasra szárnyalta a dalt a népeceán mélységeiből. Művészetének ez volt az isteni vonása és ez teszi művészetét halhatatlanná. Azóta eltűnt a népdal a magyar színpadról. Eltűnt a nép is a magyar színpadról. Csak a csataterek messzeségeiből hozza a zugó szél felénk a halálba masirozó magyarok dalait... És nem lehet elképzelni korszakot, melyben a nép megértése mégis távolabb essék a nép érdemétől és legbensőbb örök valóságától, mint a magyar katonák nagy vérnek özönéből fakadt legendáinak korszakában!... Ez a nagy hiányosság megtudja talán világítani, mit jelent a szálló ige, melyet már nem is tud igazi értéke szerint forgatni ez a nemzedék, hogy Blaha Lujza milliók szívébe da-

lolta bele a magyar népet!... Hol van Blaha Lujza, hogy a süketek szívébe dalolja ma, amit az agyuk nem tud megérteni?...

Az a korszak, melyben Blaha Lujza nagysága teljessé éreit, egészen a hátunk mögé esett. A mai nemzedék, mely már nem érezte a maga kibontakozásában annak az időnek a tényezőit, csak az elmélkedésen át tud közel-férközni ahhoz az időhöz, melyben a magyarság lényegéhez ezerszerte jobban hozzátartozott a Blaha Lujza művészete, mint például ma a magyar dráma külföldi exportja... Ami néprajzon, fejlődéstörténeten, művészeti evolúción tulesik, és a vizsgálódással nem elemezhető, azt megmagyarázza az az elem, ami a művészetben éppen magyarázhatatlan, a csodálatos: a művész egyénisége! Népszerűsége tul, melynek az időben határa van, divatos szölamok ható erején tul, melynek divatja mulhat, ez a csodálatos rész marad örökkön élő. És Blaha Lujza halhatatlansága ebből a részből sugárzik ki... Nagysága nem csak népszerűség! Nem csak divat! Hanem a nemzeti lét eleven részél...

Szeretjük azt, hogy a Blaha Lujza dicsőségét nem köztünk szerezte, hogy örökség gyanánt szállott már ránk. Mert ez a dicsőség így fölötte áll a kortársi viszonyoknak és teljességében meg nem bolygatható... Maku-látlanul lobbanhat így mindenkor föl lelkünkben a hála és a szemünkben a könny, hogy ő volt az, akiért sirba szállt anyáink rajongtak, vagy az öregség bús havában ülő apáink lelkesedtek... Egész külön szépsége az ő dicsőségének, hogy asszonyé ez a hír és fény! És egész külön dicsőség, hogy bennünk — akik

kuszkák és összetépettek vagyunk — neve mindig teljességet és harmóniát idéz föl... Mint-ha ő maga is máris egy dal lenne...

Ma van hatvan éve, hogy Blaha Lujza először a színpadra lépett. Ezt a fordulatot finom, tiszta öregségben, hágyadt gyengélkedésben élte meg.